

Formulier ten behoeve van het indienen van vragen als bedoeld in artikel 4.27 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland

**Titel: verbetering van de Waterkwaliteitsrapportage 2023.
Over waterkwaliteit per meetlocatie en spreiding tussen meetresultaten**

Omschrijving problematiek

Over de Waterkwaliteitsrapportage 2022 zijn door de AWPD verschillende vragen gesteld, die in de beantwoording werden gekarakteriseerd als 'politieke vragen' en daarom niet of slechts gedeeltelijk zijn beantwoord (zie: Nagekomen technische vragen WKK 16 mei 2023 versie 2). In augustus is er overleg geweest tussen Hans Middendorp van de AWPD en Stijn van Boxmeer, hoogheemraad Waterkwaliteit, in aanwezigheid van drie ambtenaren, waarin de vragen uitgebreid zijn toegelicht. In overleg met hoogheemraad Boxmeer in januari 2024 is afgesproken om de vragen alsnog schriftelijk te stellen.

Voorgesteld wordt om als nieuwe PI het aantal resp. percentage meetlocaties weer te geven dat voldoet: voor nutriënten, bestrijdingsmiddelen, waterplanten, etc. En om de spreiding in de meetresultaten weer te geven als standaard-deviatie (getal) of als Box-Whiskerplot (staafdiagram). Deze bewerkingen zitten standaard in Excel en vragen dus niet om extra invoer van meetgegevens.

Ook wil ik de hoogheemraad eraan herinneren dat in het vorige college is toegezegd om de Waterkwaliteitsrapportage jaarlijks zelfstandig te agenderen voor de commissie WKK en VV, en niet te behandelen als ingekomen stuk.

Vragen:

- 1. De PI voor fosfor voor heel Delfland voldoet aan de norm terwijl tegelijkertijd op 9 van de 10 meetpunten de gemiddelde waarde voor fosfor NIET voldoet. Hetzelfde voor stikstof: de PI voldoet, terwijl 8 van de 10 meetpunten NIET voldoen. Wat is hier aan de hand?**

Een nieuwe PI: "aantal meetpunten dat voldoet" geeft een veel scherper beeld van de waterkwaliteit in Delfland en geeft ook een handvat voor lokale interventies (zoals extra bedrijfs ondersteuning en controles). Wil het college toezeggen de PI "aantal meetpunten dat voldoet" mee te nemen in de waterkwaliteitsrapportage 2023?

Uit de notitie van 16 mei 2023:

*Op blz. 26 in de conclusies wordt gemeld dat wordt voldaan aan de PI's voor stikstof en fosfor, uitgedrukt in mg per liter. Maar als ik kijk naar fig.2.4 dan blijkt dat slechts **21%** van de meetlocaties voldoet aan de norm voor N; d.w.z. 79% van de 210 meetlocaties voldoen NIET aan de N-norm. In fig. 2.5 blijkt hetzelfde voor fosfor: **9%** van de meetlocaties voldoet aan de norm; d.w.z. 91% van de locaties voldoet NIET aan de P-norm. Is het college met de AWP van mening dat het percentage meetpunten dat voldoet een betere indicatie is voor N en P dan de gemiddelde concentraties over het hele gebied?*

Antwoord: Dit is een bestuurlijke vraag. De prestatie-indicator voor stikstof is door de VV vastgesteld in de begroting voor 2022 en geeft een indicatie of we op weg zijn om in 2027 de

resultaatverplichte stikstofnormen voor de KRW-waterlichamen te halen. Eventuele aanpassing van deze PI is een bestuurlijke keuze.

- 2. De PI voor toxiciteit geeft een (zeer) positief beeld van de situatie, waaruit zou blijken dat 86% van het percentage metingen voldoet. Echter, deze conclusie correspondeert niet met het beeld per locatie. Uit het technische antwoord komt naar voren dat één uitzonderlijke overschrijding het gemiddelde sterk kan beïnvloeden. Blijkbaar zijn de meetresultaten niet verdeeld volgens de Normaal Verdeling, wat kort gezegd betekent dat het gemiddelde sterk afwijkt van de mediaan, en dat betekent weer dat het gemiddelde een minder-betrouwbare weergave is van de puntenwolk aan metingen. De gebruikelijke maatstaf voor de betrouwbaarheid van een gemiddelde is de Standaarddeviatie (SD). Zie ook vraag #3.**

Wil het college toezeggen om bij de gemiddelde PI-waarden voor toxiciteit ook de standaarddeviatie (SD) rapporteren in de Waterkwaliteitsrapportage 2023.

Wil het college toezeggen de PI “aantal meetpunten dat voldoet aan de norm voor toxiciteit” expliciet meenemen in de waterkwaliteitsrapportage 2023?

Uit de notitie van 16 mei 2023:

*U heeft een nieuwe parameter geïntroduceerd voor toxiciteit. Als ik naar fig. 3.2 kijk, zie ik dat de afgelopen vier jaar de situatie vrijwel onveranderd is met in 2022 maar liefst 86% van het percentage metingen d voldoet. Heel concreet: ca. 40% is blauw (zeer goed) en ca. 40% is groen (goed). Maar als ik naar het plaatje in fig. 3.1 kijk, zie ik maar 1 locatie blauw. Bovendien zie ik 7 locaties met ‘onbekend’. En dan: drie van de 23 locaties zijn **rood (zeer slecht)**. En er zijn 7 locaties “onbekend”. Dus als ik die 7 locaties aftrek van de 23 locaties in totaal, dan zijn dat 16 locaties. Daarvan zijn er zoals gezegd drie locaties zeer slecht dus $3/16 = 20%$ “zeer slecht”. Maar in figuur 3.3 is slechts 1% “zeer slecht”. Als ik dan ook nog zie dat in figuur 3.3 maar liefst 35x op 23 locaties een normoverschrijding heeft plaatsgevonden, dan kan ik dat niet rijmen met de 86% voldoet.*

Ter informatie: Figuur 3.1 geeft de meetpunten weer inclusief de toxiciteits-score voor het betreffende meetpunt. Figuur 3.2 geeft de toxiciteit weer in de vorm van een percentage van het totaal aantal metingen op alle meetpunten. Het kan voorkomen dat een meetpunt slecht scoort op basis van een grote overschrijding tijdens 1 van de metingen (figuur 3.1) maar dat de rest van de metingen op dat meetpunt goed scoren. Daardoor kan het percentage van alle metingen wel goed scoren (figuur 3.2).

- 3. Het beoordelen van meetresultaten voor waterkwaliteit en bestrijdingsmiddelen is complex. Het gaat om een puntenwolk aan meetresultaten. Echt lastig wordt de beoordeling voor de groep van stoffen waarbij de gemiddelde PI onder de veiligheidsnorm uitkomt, terwijl een deel van de meetpunten boven de veiligheidsnorm uitkomt. Zo kan het zijn dat een stof slechts op enkele locaties boven de norm uitkomt**

en op andere locaties juist onder de norm blijft. Voor een genuanceerd beeld van de waterkwaliteit is het belangrijk om, naast de groep van stoffen waarvan de PI ondubbelzinnig boven de toxische veiligheidsnorm uitkomt, ook deze groep van stoffen in beeld te hebben (de stoffen waarvan de PI wel voldoet aan de toxische norm maar waarvan de meetresultaten gedeeltelijk boven de toxische norm liggen).

De gebruikelijke manier om spreiding van meetresultaten samen te vatten is de Standaard Deviatie (SD). Dat is een getal en kan eenvoudig in een tabel worden weergegeven. Voorbeeld: het gemiddelde is 10 en de DS is 2,5: dat betekent dat 67% van de meetpunten binnen de range 7,5 – 12,5 liggen. Een andere methode om de spreiding van meetresultaten weer te geven is de Box-Whiskerplot (BW): de range tussen de laagste en hoogste meetwaarde. De BW wordt grafisch weergegeven als een verticale lijn van de laagste naar de hoogste meetwaarde, en daarin aangegeven met een punt de PI. Hoe verder de PI uit het midden van de range van de BW ligt, hoe minder betrouwbaar die PI is. Voorbeeld: het gemiddelde is 10 maar de laagste meetwaarde is 6 en de hoogste meetwaarde is 26, dan ligt het gemiddelde dus 'niet in het midden'.

Wil het college toezeggen om voor alle 259 stoffen een staafdiagram weer te geven in een Box-Whiskerplot in de Waterkwaliteitsrapportage 2023?

Wil het college toezeggen om voor alle 259 stoffen zowel de PI als de Standaarddeviatie (SD) van de PI in een tabel te presenteren in de Waterkwaliteitsrapportage 2023?

Uit de notitie van 16 mei 2023:

In fig. 2.3 laat u een Box-Whiskerplot zien voor stikstof. Kunt u ook een Box-Whiskerplot laten zien per aangetroffen bestrijdingsmiddel?

Antwoord: Dit is technisch mogelijk, maar met 259 stoffen zou dit een onoverzichtelijke hoeveelheid grafieken opleveren en een relatief grote inspanning vergen. In de volgende waterkwaliteitsrapportage kan zonder veel extra inspanning wel een BW-plot worden opgenomen voor de vijf slechtst scorende bestrijdingsmiddelen.

4. De aanwezigheid van waterplanten heeft een rechtstreekse invloed op de biologische waterkwaliteit. Uit de kaartoverzichten blijkt dat er tussen meetlocaties jaarlijks kleine veranderingen optreden, maar dat de totaalscore niet verbetert en blijft steken op "geel" (voldoende).

Wil het college toezeggen om in de Waterkwaliteitsrapportage een analyse op te nemen over de uitkomsten van de waterplantmetingen in 2022. Kunt u toelichten waarom u aan de kleurcode geel het oordeel "voldoende" heeft gekoppeld, terwijl de biologische waterkwaliteit in Delfland als "matig" is te omschrijven? En wat is de trend over de afgelopen 15 jaar? Is het mogelijk om de waterplantanalyse uit te voeren per gebied (bijv. per KRW-waterlichaam en de categorie 'overig water')?

Uit de notitie van 16 mei 2023:

*Waterplanten en ecologische kwaliteit. Ik verwijs naar fig. 5.7 waaruit blijkt het aandeel **emerse** waterplanten zoals fonteinkruiden en vederkruid op minder dan 15% van de 210 locaties voldoende is. EN dat er in de afgelopen 21 jaar **GEEN** vooruitgang is geboekt. Uit fig. 5.1. blijkt dat 90% van de 210 locaties slechts “geel” scoort = “voldoende”.*

*Extra zorgwekkend is dat uit fig. 5.2 blijkt dat er de afgelopen 14 jaar **overall** in de ecologie **GEEN** vooruitgang is geboekt. Sterker nog, in fig. 5.4 wordt een vergelijking gemaakt over 9 thema's, en dan zijn ZES thema's slechter scores dan 14 jaar geleden.*

Antwoord: Lokaal zien we op meerdere plekken vooruitgang. Het algemene beeld is dat de ecologische waterkwaliteit schommelt rond de KRW-normen.

- 5. Het college spreekt in het collegeakkoord van een (positieve) ‘trendbreuk’ voor waterkwaliteit. Maar uit fig. 5.2 blijkt juist een verslechtering, wat is daarvoor de verklaring en wat doet het college om deze verslechtering om te buigen naar een verbetering?**

Kan het college aangeven op welke aspecten van de waterkwaliteit er nu wordt gestuurd, en hoe groot de verandering op elk van deze aspecten moet zijn om van een trendbreuk te kunnen spreken? Bij welke meetresultaten is het college tevreden met de waterkwaliteit? En met welke extra maatregelen wordt deze trendbreuk bereikt?

Wil het college toezeggen om het bestuurlijke doel van ‘trendbreuk’ ook door te vertalen naar de praktijk, in een aparte paragraaf in de Waterkwaliteitsrapportage 2023?

Uit de notitie van 16 mei 2023:

Het zal u duidelijk zijn dat de AWP niet tevreden is met de staat van de waternatuur en de biodiversiteit van het watersysteem van Delfland. Voor ons is de conclusie dat al het geld dat in de afgelopen jaren is uitgegeven aan ecologische waterkwaliteit, niet merkbaar heeft bijgedragen aan een betere waterkwaliteit en biodiversiteit. Dat vinden wij bedroevend. Dit was ook niet de insteek van het Bestuursakkoord in 2023. Daarom vraag ik om reflectie: wat had het College anders kunnen doen over de afgelopen periode en welke trendbreuk is er nodig voor de komende periode?

Antwoord: dit is een bestuurlijke vraag die in de commissievergadering van 16 mei 2023 deels is beantwoord door de portefeuillehouder. De inzet voor de komende periode is een bestuurlijke vraag die aan het nieuwe college gesteld moet worden.

Vragen en Antwoorden:

Vraag 1.

De PI voor fosfor voor heel Delfland voldoet aan de norm terwijl tegelijkertijd op 9 van de 10 meetpunten de gemiddelde waarde voor fosfor NIET voldoet. Hetzelfde voor stikstof: de PI voldoet, terwijl 8 van de 10 meetpunten NIET voldoen. Wat is hier aan de hand?

Een nieuwe PI: "aantal meetpunten dat voldoet" geeft een veel scherper beeld van de waterkwaliteit in Delfland en geeft ook een handvat voor lokale interventies (zoals extra bedrijfsondersteuning en controles). Wil het college toezeggen de PI "aantal meetpunten dat voldoet" mee te nemen in de waterkwaliteitsrapportage 2023?

Antwoord 1.

Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe rapportage genaamd *Voortgangsrapportage Waterkwaliteit*. Onderliggend aan deze voortgangsrapportage is de *Waterkwaliteitsrapportage Delfland 2023*.

Uw reflecties en verbetervoorstellen in de vragen 1 tot en met 4 nemen we ter harte en gebruiken we om eerdere onduidelijkheden te voorkomen in de *Waterkwaliteitsrapportage 2023* en als suggesties/mogelijkheden om informatie (op een andere manier) te ordenen, presenteren en duiden. Die wegen we af in het bredere palet aan (verbeter)mogelijkheden, waarbij we ook de spelregels in acht nemen met betrekking tot toetsing en rapportage voor de verschillende vigerende normenkaders en beoordelingsmethodieken. Ook houden we de continuïteit van informatievoorziening in het oog. We doen daarom geen concrete toezegging op detailniveau, maar nemen uw inbreng wel serieus in de voorbereiding van de *Waterkwaliteitsrapportage 2023*.

In het voorbereidingsproces verbeteren we de rapportage ten opzichte van de voorgaande jaren. Belangrijk daarbij is enerzijds dat de *Waterkwaliteitsrapportage 2023* een duidelijk beeld schetst van de huidige situatie en de ontwikkeling van de waterkwaliteit in de tijd. Anderzijds gaat de *Voortgangsrapportage Waterkwaliteit* een goede basis vormen voor het handelingsperspectief om de waterkwaliteit te verbeteren. Juist het goede bestuurlijke gesprek over het handelingsperspectief is belangrijk in het traject naar 2027 en de *Voortgangsrapportage Waterkwaliteit* moet daar duidelijke en eenduidige informatie voor bieden. Over de nieuwe voortgangsrapportage waterkwaliteit wordt u nader geïnformeerd tijdens een beeldvormend agendapunt in de WKK van 5 maart aanstaande.

Richting de begroting 2025 bekijken we voor welke PI's het verstandig is om ze aan te passen.

Vraag 2.

De PI voor toxiciteit geeft een (zeer) positief beeld van de situatie, waaruit zou blijken dat 86% van het percentage metingen voldoet. Echter, deze conclusie correspondeert niet met het beeld per locatie. Uit het technische antwoord komt naar voren dat één uitzonderlijke overschrijding het gemiddelde sterk kan beïnvloeden. Blijkbaar zijn de meetresultaten niet verdeeld volgens de Normaal Verdeling, wat kort gezegd betekent dat het gemiddelde sterk afwijkt van de mediaan, en dat betekent weer dat het gemiddelde een minder-betrouwbare weergave is van de puntenwolk aan metingen. De gebruikelijke maatstaf voor de betrouwbaarheid van een gemiddelde is de Standaarddeviatie (SD). Zie ook vraag #3.

Wil het college toezeggen om bij de gemiddelde PI-waarden voor toxiciteit ook de standaarddeviatie (SD) rapporteren in de Waterkwaliteitsrapportage 2023.

Wil het college toezeggen de PI “aantal meetpunten dat voldoet aan de norm voor toxiciteit” expliciet meenemen in de waterkwaliteitsrapportage 2023?

Antwoord 2.

Zie antwoord bij vraag 1.

Vraag 3.

Het beoordelen van meetresultaten voor waterkwaliteit en bestrijdingsmiddelen is complex. Het gaat om een puntenwolk aan meetresultaten. Echt lastig wordt de beoordeling voor de groep van stoffen waarbij de gemiddelde PI onder de veiligheidsnorm uitkomt, terwijl een deel van de meetpunten boven de veiligheidsnorm uitkomt. Zo kan het zijn dat een stof slechts op enkele locaties boven de norm uitkomt en op andere locaties juist onder de norm blijft. Voor een genuanceerd beeld van de waterkwaliteit is het belangrijk om, naast de groep van stoffen waarvan de PI ondubbelzinnig boven de toxische veiligheidsnorm uitkomt, ook deze groep van stoffen in beeld te hebben (de stoffen waarvan de PI wel voldoet aan de toxische norm maar waarvan de meetresultaten gedeeltelijk boven de toxische norm liggen).

De gebruikelijke manier om spreiding van meetresultaten samen te vatten is de Standaard Deviatie (SD). Dat is een getal en kan eenvoudig in een tabel worden weergegeven. Voorbeeld: het gemiddelde is 10 en de DS is 2,5: dat betekent dat 67% van de meetpunten binnen de range 7,5 – 12,5 liggen. Een andere methode om de spreiding van meetresultaten weer te geven is de Box-Whiskerplot (BW): de range tussen de laagste en hoogste meetwaarde. De BW wordt grafisch weergegeven als een verticale lijn van de laagste naar de hoogste meetwaarde, en daarin aangegeven met een punt de PI. Hoe verder de PI uit het midden van de range van de BW ligt, hoe minder betrouwbaar die PI is. Voorbeeld: het gemiddelde is 10 maar de laagste meetwaarde is 6 en de hoogste meetwaarde is 26, dan ligt het gemiddelde dus ‘niet in het midden’.

Wil het college toezeggen om voor alle 259 stoffen een staafdiagram weer te geven in een Box-Whiskerplot in de Waterkwaliteitsrapportage 2023?

Wil het college toezeggen om voor alle 259 stoffen zowel de PI als de Standaarddeviatie (SD) van de PI in een tabel te presenteren in de Waterkwaliteitsrapportage 2023?

Antwoord 3.

Zie antwoord bij vraag 1.

Vraag 4.

De aanwezigheid van waterplanten heeft een rechtstreekse invloed op de biologische waterkwaliteit. Uit de kaartoverzichten blijkt dat er tussen meetlocaties jaarlijks kleine veranderingen optreden, maar dat de totaalscore niet verbetert en blijft steken op “geel” (voldoende).

Wil het college toezeggen om in de Waterkwaliteitsrapportage een analyse op te nemen over de uitkomsten van de waterplantmetingen in 2022. Kunt u toelichten waarom u aan de kleurcode geel het oordeel “voldoende” heeft gekoppeld, terwijl de biologische waterkwaliteit in Delfland als “matig” is te omschrijven? En wat is de trend over de afgelopen 15 jaar? Is het mogelijk om de waterplantanalyse uit te voeren per gebied (bijv. per KRW-waterlichaam en de categorie ‘overig water’)?

Antwoord 4.

Zie antwoord bij vraag 1.

Vraag 5.

Het college spreekt in het collegeakkoord van een (positieve) ‘trendbreuk’ voor waterkwaliteit. Maar uit fig. 5.2 blijkt juist een verslechtering, wat is daarvoor de verklaring en wat doet het college om deze verslechtering om te buigen naar een verbetering?

Kan het college aangeven op welke aspecten van de waterkwaliteit er nu wordt gestuurd, en hoe groot de verandering op elk van deze aspecten moet zijn om van een trendbreuk te kunnen spreken? Bij welke meetresultaten is het college tevreden met de waterkwaliteit? En met welke extra maatregelen wordt deze trendbreuk bereikt?

Wil het college toezeggen om het bestuurlijke doel van ‘trendbreuk’ ook door te vertalen naar de praktijk, in een aparte paragraaf in de Waterkwaliteitsrapportage 2023?

Antwoord 5.

De nieuwe *Voortgangsrapportage Waterkwaliteit* gaat de assets (gepland / gerealiseerd / functioneren), de meetdata en analyses combineren om zo te sturen op het behalen van de gestelde doelen. Door het inzichtelijk maken van de realisatie van de geplande activiteiten uit de diverse KRW-programma's, mogelijke handelingsperspectieven om knelpunten aan te grijpen en gemaakte keuzes wordt u meegenomen in de nadere uitwerking van ons collegeakkoord. Deze wordt jaarlijks in de voortgangsrapportage waterkwaliteit geëvalueerd en geactualiseerd.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond

Dit formulier richten aan de voorzitter van de verenigde vergadering van Delfland pdaverveldt@hhdelfland.nl met afschrift aan verenigdevergadering@hhdelfland.nl

IN TE VULLEN DOOR LOKET BESTUURSONDERSTEUNING:

DMS nummer: 2278064

Datum en tijdstip ontvangst: 25 januari 2024 12:49 uur

Datum D&H behandeling: 27 februari 2024

Datum publicatie (wordt opgenomen in titel):